

angaar, er det kun i Grundloven bestemt, at Lovgivningsmagten nærmere skal ordne, hvorledes de kan overgaa til fri Ejendom. Lovgivningsmagten fastsætter disse Betingelser. Nogle sætter Brøken lavere, andre sætter den højere, og de, der sætter den lavt, vil tvinge Besidderne ved Skat. I og for sig er der for mig ingen juridisk Forskel paa dette Punkt. Der er ingen principiel Forskel, som ogsaa Ordføreren for mit Parti sagde, mellem de forskellige Partiers Opfattelser med Hensyn til disse Godser. Hvad derimod Godser med Hjemfaldsret angaar, som jeg nærmest har tænkt paa ved de foregaaende Udtalelser, vil jeg ikke slippe Statens, Samfundets Interesser paa det Omraade baade af de af mit Partis Ordfører nævnte Grunde og af de af mig her nævnte Grunde, men ogsaa fordi Staten overhovedet en Gang har grebet afgørende ind og ordnet hele Lensbesiddelsen paa en Maade, som vi i Nutiden ikke føler os bundne af, men som vi af historiske, nationaløkonomiske og sociale, ikke særlig juridiske Grunde vil tage den Konsekvens af, vi her har taget.

Justitsministeren (Zahle): Ja, det ærede Medlem siger, at Socialdemokraternes Standpunkt vil være forskelligt fra alle andres. Det er gennem mit politiske Liv, som snart ikke er saa kort, ingenlunde indtruffet for mig i noget eneste Tilfælde, at jeg ikke kunde tage Standpunkt ud fra Betragtninger, som vilde være fælles for Socialdemokratiet og mig. Jeg erkender ingenlunde et mere demokratisk eller radikalt Syn for Socialdemokraterne paa Tingene end det, der deles af mange andre. Jeg kan heller ikke erkende, at der skulde være en saadan dybtgaaende Forskel, det er der slet ikke. Nej, vi kan meget godt finde Forstaaelse af Tingene sammen, det har vi gjort paa mange Omraader, og det kan vi saamænd ogsaa her.

Det er ikke de juridiske Betragtninger, siger det ærede Medlem, der har bragt os frem til vort Standpunkt, og den formelle Jura maa ikke være afgørende. Samtidig siger det ærede Medlem: Jo længere tilbage i Tiden vi gaar, des mindre betyder det, hvad der oprindelig har været det juridiske Grundlag for en Sag. Vi skal imidlertid slet ikke saa langt tilbage i Tiden, for, som jeg før sagde, tidligere end 1661 er der slet ingen af disse Institutioner. Og hvad Juraen angaar, er det meget uheldigt for Socialdemokratiet, at det har opstillet et Forslag, som netop

sondrer efter formelle juridiske Betragtninger. Det deles nemlig i tre Dele, et Kapitel, som omhandler Godser med Hjemfaldsret, et andet, som omfatter Godser uden Hjemfaldsret til Staten, og saa nogle almindelige Bestemmelser, men ingen Sondring kan være mere formel juridisk end Sondringen mellem disse Arter af Godser. Det er netop en rent juridisk Distinktion. Og den er oven i Købet af aldeles overvejende formel Natur, thi det betyder realiter ikke en Smule, om der hviler Hjemfaldsret paa Godser eller ikke. Af Godser, paa hvilke der hviler Hjemfaldsret i særlig Grad, idet Arvefølgen er agnatisk, saaledes at kun Sønner kan arve, er der kun fire her i Landet, og de besiddes alle fire hver af en Slægt, som er ganske overordentlig talrig og livskraftig i dette Øjeblik. Saa saa vidt menneskelig Beregning kan komme til noget Resultat, vil det være mange Aarhundreder, inden de Slægter uddør. Det er derfor en rent formel og slet ikke nogen reel Sondring at gaa efter, om der er Hjemfaldsret paa Godser eller ikke. Det er derfor, naar man vil sige, at det er helt andre Synspunkter, som faar end til at stille Forslag, uheldigt, at det Ændringsforslag, man saa hæfter for, fordi man selv har opstillet det, netop er af rent formel juridisk Karakter.

Jeg tror, jeg kan indskrænke mig til disse Bemærkninger.

Steincke: Jeg tror ikke, at det fører til noget at fortsætte denne Diskussion. Jeg vil blot til den højtærede Justitsminister sige, at hvis det er en rent formel og ikke nogen reel Sondring, der kan gøres mellem Godser med og Godser uden Hjemfaldsret, er det ejendommeligt at se, at den samme Sondring findes i Lovforslaget, hvor man stiller Krav om større Procents Afgivelse for Godser med Hjemfaldsret end for Godser uden Hjemfaldsret.

Vi har ikke den Ærgerrighed, at Justitsministeren absolut og i Fremtiden paa hvert eneste Omraade ikke alene skal kunne forstaa os, men ogsaa være enig med os. Vi maa finde os i, at det ikke kan være Tilfældet, men paa den anden Side er det ikke tilstrækkelig Grund for os til at forandre vort Grundsynspunkt i en for Samfundet saa overmaade vigtig Sag.

Justitsministeren (Zahle): Jeg haaber, det skal være længe, inden jeg bliver saa gammel, at jeg ikke skulde kunne for-